

Justis- og beredskapsdepartementet (JD)

Oslo, 31. august 2018

Personvernkommisjon - innspill til mandat – uttalelse fra Juristforbundet

Det vises til Justis- og beredskapsdepartementets høringsbrev av 11. juli 2018, hvor det bes om innspill til mandat for Personvernkommisjonen. Regjeringen skal nedsette en personvernkommisjon som skal vurdere personvernets stilling i Norge. I Jeløya-plattformen er det identifisert særlige områder kommisjonen skal vurdere, og departementet ber nå om innspill til videre utforming av mandatet, herunder om det er bestemte områder, temaer eller spørsmål som personvernkommisjonen bør se nærmere på eller konsentrere seg om.

Juristforbundets fagutvalg for personvern bistår Juristforbundet i spørsmål om personvern og gjennomgår hørings saker innenfor utvalgets fagområde. For tiden har fagutvalget følgende medlemmer:

- Partner/advokat Kristin Haram Førde, Bull & co advokatfirma
- Direktør/advokatfullmektig Christine Ask Ottesen, Advokatfirmaet PwC
- Partner/advokat Claude A. Lenth, Advokatfirma Hjort
- Partner/advokat Kari Gimmingsrud, Advokatfirma Haavind

Juristforbundets innspill

Juristforbundet synes det er positivt at det nedsettes en personvernkommisjon som skal vurdere personvernets stilling i Norge. Både private og offentlige aktører samler inn store mengder personopplysninger om norske borgere. For offentlige myndigheter er det en tilleggs dimensjon at personopplysninger og data på en ny og mer omfattende måte kan brukes som grunnlag for myndighetsutøvelse. Ny teknologi og større flyt av personopplysninger kan utfordre personvernet som en rettighet for den enkelte og for samfunnet som sådan. Forsvarlig behandling av personopplysninger er samtidig en viktig ressurs for blant annet utvikling og forskning. Avveiningen mellom ivaretagelse av den enkeltes personvern og samfunnets behov for behandling av disse opplysningene er tidvis utfordrende. Det er derfor, slik Juristforbundet ser det, behov for at personvernkommisjonen ser helhetlig på hvordan personvernet som en grunnleggende rettighet sikres både i offentlig og privat sektor samtidig som det legges til rette for forsvarlig bruk av personopplysninger for å ivareta øvrige samfunnsmessige behov.

Når det gjelder innspill til kommisjonens mandat, ønsker Juristforbundet særskilt å fremheve følgende områder:

(1) *Personvern i arbeidslivet:* Som det fremgår av Datatilsynets årsmelding for 2017 har en stor andel av sakene som tilsynet behandler en tilknytning til arbeidslivet, for eksempel kameraovervåkning, kontroll og overvåkning, innsyn i e-post mv. I arbeidsforhold vil arbeidsgivers styringsrett og arbeidstakernes lojalitetsplikt innebære at arbeidstakerne må innordne seg den teknologi og de systemer som arbeidsgiver implementerer. Juristforbundet ser at ny teknologi, økt detaljregistrering av arbeidstakernes arbeidsdag og kommunikasjon utfordrer arbeidstakernes rettigheter og behov for vern. Juristforbundet mener at det er behov for en grundig vurdering av personvernets stilling for arbeidstakerne, og at dette bør være en del av kommisjonens mandat.

Juristforbundet foreslår derfor at personvernkommisjonen skal se på hvordan ny teknologi, detaljregistrering og bruk av data i arbeidsforhold utfordrer personvernet til de ansatte, hvordan de ansattes rett til personvern kan sikres og at tillitten mellom arbeidsgiver og arbeidstaker kan ivaretas på en god måte

(2) *Overvåkning mv.:* Ny teknologi og økt detaljregistrering av data gir kunnskap om adferd, preferanser mv. og mulighet til overvåkning av enkeltpersoner i en helt annen skala enn tidligere. Dette gjelder både kommersiell bruk av personopplysninger og offentlige myndigheters bruk av personopplysninger i sin virksomhet. Et eksempel på sistnevnte er offentlige myndigheters innsamling, sammenstilling og bruk av personopplysninger som grunnlag for myndighetsutøvelse. Juristforbundet viser for eksempel til Tolletatens bruk av big data og kunstig intelligens. Personvernkommisjonen bør se på hvilke utfordringer dette medfører for personvernet.

(3) *Teknologisk utvikling og personvern:* Personvernkommisjonen bør se på balansen mellom nytten av teknologisk utvikling og behov for personvern – hvilke positive muligheter teknologien gir, for eksempel muligheten til å nå befolkningen med varsler om katastrofer og viktige hendelser innenfor gitte områder, sammenholdt med retten til å reise og bevege seg anonymt.

(4) *Digitalisering, bruk av teknologi og tjenesteutsetting i det offentlige:* Personvernkommisjonen bør også se på den tillitten befolkningen bør kunne ha til at sentrale politikere og beslutningstakere i det offentlige har tilstrekkelig kunnskap til å kunne ta riktige beslutninger som ivaretar borgernes rett til personvern og informasjonssikkerhet. Personvernkommisjonen bør diskutere digitalisering og behov for høynet kunnskap om konsekvenser for personvern hos sentrale beslutningstakere – særlig i det offentlige.

(5) *Tjenesteutsetting til utlandet:* De siste årene har det vært flere saker hvor tjenesteutsetting til utlandet har vært et tema. Personvernkommisjonen bør vurdere i hvilken grad internasjonalisering og flyt av personopplysninger over landegrensler påvirker personvernet til borgerne.

Personvernkommisjonens sammensetning

Juristforbundet mener at kommisjonen bør være bredt sammensatt og inkludere også arbeidslivets partner.

Vennlig hilsen

Curt A. Lier
president